

Samenvatting

'Nieuw leven voor verzekeraars'

Rapport van de onafhankelijke Commissie Verzekeraars

De Nederlandse verzekeringssector staat onder druk. Het premievolume in de leven- en schademarkten is gekrompen. De verwachting is dat de krimp nog wel even aanhoudt. Door de druk van dalende omzet en winst, ziet de Commissie Verzekeraars (hierna: Commissie) grote uitdagingen voor de Nederlandse verzekeringssector. Deze uitdagingen hebben vooral betrekking op de levensverzekeraars. Tegelijkertijd ziet de Commissie ook vraag naar nieuwe producten en heeft de verzekeringssector een belangrijke rol als (lange termijn) investeerder.'

De Commissie heeft op verzoek van de minister van Financiën gekeken naar mogelijke belemmeringen en kansen voor de verzekeringssector en komt tot de volgende aanbevelingen en constatering.

1 Macroprudentieel kader

Verzekeraars behoren als langetermijnfinanciers van het Nederlandse bedrijfsleven, overheden en consumenten (hypotheek) een groot vermogen. Het belang van prudente technische voorzieningen die variëren met de rente vanwege de waardering op marktwaarde is evident. Gegeven die twee constatering adviseert de Commissie aan dat een helder macroprudentieel toezicht - kader voor verzekeraars wordt ontworpen waarin macro-economische consequenties van microprudentieel toezicht worden meegenomen.

2 Omvang sector en werkgelegenheid

De levensmarkt is onderhevig aan grote veranderingen. De markt voor individueel leven zal blijven krimpen en door voortschrijdende technologische ontwikkelingen zal de werkgelegenheid in de hele sector dalen. Hieruit volgt ook de noodzaak tot verdere kostenbesparingen en rationalisaties.

3 Nieuwe pensioenproducten

Er zijn kansen voor levensverzekeraars om tweede- en derde-pijlerpensioenproducten verder te ontwikkelen gegeven de toenemende vergrijzing en veranderende arbeidsmarkt. De Commissie adviseert de sector aan de productinnovatie actief ter hand te nemen om flexibele productelementen in levensverzekeringen te ontwikkelen die passen bij de behoeftes van een steeds mobieler wordende populatie. De Commissie nodigt de overheid uit dit in de regelgeving mogelijk te maken.

4 Producten voor zzp'ers

In het kader van de groei van de groep zzp'ers op de arbeidsmarkt moet er worden gekeken naar vergroting van de mogelijkheden om pensioenen en verzekeringen tussen de verschillende soorten aanbieders (verzekeraars en pensioenfondsen) over te dragen. Het definiëren van heldere individuele eigendomsrechten in termen van opgebouwd vermogen is hier een belangrijke voorwaarde voor. Daarnaast is voorlichting over producten die specifiek voor zzp'ers zijn bedoeld belangrijk voor het verder ontwikkelen van deze markt.

5 Helderheid over producten

De sector dient goede voorlichting te verzorgen over de voordelen en risico's van de specifieke producten die door verzekeraars worden aangeboden. Zo wordt de consument inzicht gegeven

in de mogelijkheden om bijvoorbeeld (aanvullend) in hun oude dag te voorzien. Hierbij zou ook duidelijk naar voren moeten komen hoe combinaties van soorten financiële producten (bijvoorbeeld ook in combinatie met reeds afgenomen bankproducten of een -pensioenaanvulhypotheek) extra zekerheid voor de toekomst kunnen bieden.

6 Onderscheid tussen verzekeraar en bank

Het is van belang dat er een helder onderscheid wordt gemaakt tussen wat een verzekeringsproduct en een bankproduct behelst. Verzekeraars dienen hun producten duidelijk als verzekeringen te markeren die grotere zekerheden bieden dan andere financiële producten. Hoewel dit mogelijk duurdere producten zijn, kan hiermee volgens de Commissie wel worden voorzien in een reële consumentenbehoefte voor de lange termijn.

7 Verzekeraars richten eigen bank op

Er zijn logische verschillen tussen de toezichtkaders voor banken en verzekeraars. Ook is de scherpe afbakening van bankproduct en verzekeringsproduct belangrijk. Dit maakt de ontwikkeling van aparte entiteiten, zoals een bank binnen de holding van een verzekeraar, begrijpelijk.

8 Speelveld verzekeraars en pensioenfondsen

De Commissie beveelt aan om de kracht van verzekeringsproducten op de markt voor pensioenen te benadrukken. Hierbij dient te worden gezien of er belemmeringen in wet- en regelgeving zijn die aan specifieke, meer flexibele producten voor bijvoorbeeld zzp'ers in de weg staan en in welke mate deze kunnen worden weggenomen. Daarbij kan door verzekeraars worden overwogen een oplossing met een apart (pensioen-)vehikel te onderzoeken.

9 Arbeidsongeschiktheid

De aanpassing voor de markt voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen kan op twee manieren geschieden. Het speelveld wordt gelijk getrokken tussen UWV en particuliere verzekeraars, of de wet moet worden aangepast om het huidige hybride systeem te herzien en terug te keren naar één marktform.

10 Dialoog tussen sector en toezichthouders

De Commissie meent dat intensievere dialoog met en uitwisseling van personeel tussen toezichthouders en onder toezicht staande instellingen kan bijdragen aan beter wederzijds begrip, onder andere met betrekking tot de invulling van open normen.

11 Verzekeringsunie

De Commissie vindt het belangrijk dat bij de implementatie van Solvency II en in de uitvoering van het toezicht nationale regelgevers en toezichthouders gelijklopende eisen zoveel mogelijk eenduidig toepassen. De Commissie is van mening dat de huidige coördinerende rol van de European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA) slechts in beperkte mate kan bijdragen aan een gelijk speelveld. De Commissie beveelt daarom op termijn een centrale toezichtrol voor EIOPA in een Verzekeringsunie aan.

12 Beleggingsverzekeringen herverzekeren

De Commissie acht het van groot belang dat de problematiek van de beleggingsverzekeringen wordt aangepakt waarbij ook het belang van financiële stabiliteit niet uit het oog mag worden verloren. In de overwegingen voor een oplossing dienen de belangen van de andere polishouders, met name niet-beleggingspolissen, meegewogen te worden. Het lijkt mogelijk om het claimrisico te herverzekeren. De Commissie beveelt aan dat een decentrale oplossing via het herverzekeren van de mogelijke toekomstige claims met betrekking tot beleggingsverzekeringen actief door verzekeraars wordt bekeken.

13 Afhandeling massaclaims

Los van de problematiek van de beleggingsverzekeringen lijkt het de Commissie zinvol om voor de toekomst de wetgeving met betrekking tot de afhandeling van massaclaims zodanig aan te passen dat deze ook de afhandeling mogelijk maakt via een 'beperkt fonds' en 'geforceerd crediteurenoverleg'.

14 Innovatie op de schademarkt

De schademarkt kent dunne marges. De combinatie van een voortdurende lage rente en dalend technisch resultaat zet de rentabiliteit onder druk. De schadesector is al met al zeer competitief en is de crisis toch redelijk doorgekomen. Tevens is de sector aan het innoveren, evenals de intermediairs.